

for sig tagttage denne Lovs Forrefter. Gaar Veien deels gjennem et Landsogn deels over en Kjøbstads Grund, og i Tilfælde af Klage fra Grundbestoderne, enten Amtsraadet nægter den fornødne Afstaaelse af Jord for Landsognets Vedkommende, eller Amtsraadet vel bifalder samme, men Indenrigsministeriet nægter den for Kjøbstadens Vedkommende, kan ingen Afstaaelse for nogen Deel af Anlægget fordres.

§ 4. Om Afgivningen af Jord.

Med Hensyn til Bestemmelsen af Erstatningen for den saaledes afgivne Jord, der bliver at udrede af de paagjældende Communer som andre Veitudgifter, forholdes efter Reglerne om Jords Afgivelse til de mindre Landeveie, saaledes at Communalbestyrelsen, forsaavidt der ei opnaaes mindelig Overenskomst om Erstatningens Størrelse, har at lade Taxation afholdes af 2 af Retten udmeldte uvillige og sagkyndige Mænd under en Landinspecteurs eller Landmaalers Veiledning paa Communens Befostning. Fjnder enten Communen eller Grundbestoderen sig brøstholden ved Taxationsforretningen, have de inden Forretningen afhjemles, og senest inden 6 Ugers Forløb efter dens Afholdelse, at foranledige en Omtaxationsforretning afholdt ved 4 af Retten udnævnte Mænd under en anden Landinspecteurs eller Landmaalers Veiledning, som dertil af Amtmanden beskiftes. Dersom Overtjansforretningen stadfæster Underfjansforretningen har Requirenten af den forstnævnte Forretning at udrede samtlige dens Omkostninger. Dersom den forholder Erstatningen med en Etendedeel eller derover af det ved den første Taxationsforretning bestemte Beløb, har Communen at bære Omkostningerne paa Overtjansforretningen. I andre Tilfælde deles disse Omkostninger lige mellem begge Parter.

Noti verne til foranstaaende Lovudkast ere saalydende:

Efterat det tidligere baade af det kongelige Rentekammer og Indenrigsministeriet var blevet antaget, at den i Frd. 13de Decbr. 1793 § 14 indeholdte Forpligtelse for Grundeiere til

at afstaae Jord til mindre Landveies Anlæg eller Udvidelse ogsaa var anvendelig med Hensyn til de offentlige Biveie, og denne Regel i flere Tilfælde var taget tilfølg, blev Spørgsmaalet i Slutningen af 1849 Gjenstand for en noiere Dervedelse i Anledning af, at en Herredsfoged, da det atter reistes i et enkelt Tilfælde, udførligen og bestemt udtalte sig imod Rigtigheden af det tidligere antagne, atter i den paagjældende Sag af Amtet tiltraadte Resultat. Den daværende Indenrigsminister fandt sig herved foranlediget til at indhente Generalprocureurens Betænkning. Denne erklærede sig enig i den af Herredsfogden udtalte Formening, idet han bemærkede: At, ligesom Grundlovens § 87 udtrykkelig bestemmer, at Ingen kan tilpligtes at afstaae sin Eiendom, uden at det skeer ifølge Lov, saaledes fulgte det allerede af Lovgivningens ældre Bestemmelser, at en saadan tvungen Afstaaelse af Eiendom ikke kunde fordres, hvor Lovgivningen hjemlede samme. Anvendes dette paa Spørgsmaalet om Afstaaelse af Jord til Veianlæg, da vifer Frd. 13de Decbr. 1793 §§ 14 og 16, saaledes som af Herredsfogden var fremhævet, at saadan tvungen Afstaaelse kun finder Sted med Hensyn til Hoved- og mindre Landeveie.

Forsaavidt Biveie angaaer, omtales derimod en sliq Forpligtelse aldeles ikke i Forordningen, og dette vilde dog være nødvendigt, naar den ligesaavel skulde finde Sted i Henseende til disse Veie som til hine. Idet Forordningen derhos, for Landveienes Vedkommende, omhandler saavel Grundeierens Pligt til at tilstede de fornødne Veimaterialiers Opgravning paa deres Eiendomme som deres Forpligtelse til at afgive Grund til disse Veies Anlæg og Udvidelse, medens den paafølgende § 17, hvad Biveiene angaaer, alene gjør de i § 16 i Henseende til Materialernes Afstaaelse foreskrevne Regler, og det endda med en Betydelig Indskrænkning, anvendelige paa disse Veie, lindholdes deri et afgjørende Argument for, at Lovgiveren ikke har villet paabyde en tvungen Afstaaelse af Grund til Biveies Anlæg og Udvidelse. Ogsaa kan deels Biveienes større Mængde i Sammenligning med Landveiene, deels Hensyn til deres forskjellige Arter, deels den mindre Nødvendighed af deres